

SAMLM

SERVEI D'ARXIU MUNICIPAL DE LLORET DE MAR

FONS RELIGIOSOS

Descripció i inventari del fons

404 Pabordia del mes de novembre

Descripció del fons

404 Pabordia del mes de novembre

FITXA DE DESCRIPCIÓ.

Codi de referència

Codi país CAT Codi arxiu SAMLM Codi 404

Títol del fons

PABORDIA DEL MES DE NOVEMBRE

Dates de formació

1317 – 1730

Nivell de descripció

Inventari.

(A cada capbreu hi ha índexs dels enfiteutes que poden facilitar la localització de noms i masos).

Volum i suport

3 capsos de C.D.
Magnètic.
Microfitxes.

Nom(s) del(s) productor(s)

Capítol de la Catedral de Girona – Pabordia del mes de Novembre [Lloret de Mar].

Història de l'organisme/Biografia del productor

El 14 d'octubre de l'any 1001 el comte Ramon Borrell havia donat el terme de Lloret, segregant-lo del de Maçanet, al vescomte Seniofred. Els vescomtes de Cabrera posseïen l'alou lloretenc en el segle XI. A través dels vescomtes de Cabrera el territori lloretenc va ser transferit a Sicardis, mitjançant una permuta de drets hereditaris que aquesta tenia en els comtats de Barcelona i Girona. Fou així com el terme de Lloret va passar a mans dels senyors de Sesagudes.

En morir Sicardis (any 1104), deixà una part del terme de Lloret a mans d'un dels seus fills, que era bisbe de la Seu gironina, i l'altre part a mans de l'altre fill, que era senyor de Palafolls. Fou així com el capítol de la Catedral va començar a intervenir en els afers i la vida dels lloretencs

L'any 1217, Guillem de Palafolls féu donació, cessió i renúncia perpètua a favor del Capítol de tot el que tenia en el castell i terme lloretencs.

El terme de Lloret no fou pas l'únic que va pertànyer al Capítol de Canonges de la Catedral de Girona. El patrimoni i els drets d'aquesta institució eren força extensos. A

les darreries del segle XII è., el Capítol de la Catedral de Girona posseïa nombroses propietats esparses per tot el bisbat. Per tal d'ordenar i facilitar l'administració d'aquestes propietats, les seves rendes i vetllar per la recta observança dels seus drets senyorials, la corporació Capitular dividí el territori diocesà en dotze zones que comprenien dites propietats. Aquestes zones o comarques reberen el nom de Pabordies, al front de les quals hi figurà un canonge o un prevere de Capítol encarregat de la seva administració, que podia residir o no en la localitat administrada. El més normal era tenir-hi un representant: el batlle. Les dotze pabordies reberen el nom dels mesos de l'any: pabordia de gener, de juliol, de novembre... La que s'ocupava dels béns de Lloret era la Pabordia del Mes de Novembre.

La pabordia de Novembre, donada la seva importància, fou anomenada habitualment "Pabordia de Lloret", perquè aquesta vila en fou el nucli fundacional, que en el curs del temps s'anà ampliant fins a comprendre la major part de la comarca de la Selva, del Maresme i del Vallès Oriental. Així podem citar les parròquies de Campllong, Caldes de Malavella, Sant Cebrià i Sant Esteve de Vallalta, Sant Esteve de Montestany, Santa Maria i Sant Esteve de Palautordera, Sant Martí de Partegano, Campins, Vilardell, Massanas, Hostalrich, Grions, Buixalleu, Arbúcies, Massanet de la Selva, Sils i Salitja.

El fet que l'autèntic senyor feudal de Lloret fos una institució d'eclesiàstics va estalviar als lloretencs problemes de caràcter bèl·lic i la seva vida fou, doncs, relativament pacífica. Tot i això, les relacions mútues entre senyor i vassalls foren, a vegades, tibants.

La dependència del Capítol de Canonges de Girona durà fins a principi del segle XIX tot i que ja en 1446 els lloretencs demanaren la incorporació a la Corona i la reina Maria, com consta en documents posteriors, els atorgà protecció perquè poguessin iniciar el plet. Com a conseqüència de la tibantor entre la Pabordia i la gent de Lloret, en alguna ocasió va haver-hi algun episodi violent. En 1451, per exemple, un despatx de la reina Maria mana aclarir la mort del lloretenc Gaspar Guirat, que havia estat maltractat pel Prepòsit.

De tant en tant, la gent de Lloret havia de renovar el reconeixement de la seva dependència al senyor, en aquest cas el Capítol, i es redactaven els corresponents capbreus.

A l'arxiu de la Catedral de Girona hi ha 35 lligalls d'abundosa documentació sobre la Pabordia del mes de Novembre – de Lloret de Mar.

Història arxivística

La pabordia de Lloret conserva un important fons documental que s'inicia a mitjans segle XI è. i arriba fins al segle XVIII è., permetent configurar una panoràmica molt completa de la història de la vila de Lloret.

Des de l'any 1317 és conserva a l'arxiu capitular el primer d'una sèrie de capbreus, l'estudi dels quals és d'un interès importantíssim per a la història dels lloretencs. En aquest mateix fons, s'inclou documentació i capbreus que fan referència als termes de Sant Dalmai, Estanyol, Brunyola, Aiguaviva, Franciac... que també formaven part de la pabordia del mes de Novembre.

A l'inici del llibre que recull els capbreus de Lloret d'entre 1317 i 1603, hi ha unes notes aclaridores que permeten entendre quina era la finalitat dels capbreus:

“Libro de la Pavordia del Mes de Noviembre del Aseo [sic] de Gerona hecho para cabrear los Alodios sitos en el termino de la Villa de Lloret, y del que podrá usar en lo sucesivo qualquier Administrador, y de la nuevas cabrevaciones podrá ir formando otro libro semejante, por que este es el medio mas propio para que no se pierda ningún alodio, y de conserbar las rentas, y para vuscar qualquiera instrumento con facilidad, o con el fin de cabrear, o con el de presentarlos en litigio contra qualquiera, que se resista a pagar; sin el peligro de las contingencias que suelen acaecer de presentar instrumentos aparentes, quando se [...] por los mismos originales, en lo que con la fatiga de leer y de vuscar se suele tomar el primero que ocurre con alguna conformidad de afrontaciones, siendo así, que ai muchas tierras que tienen alguna semejanza en sus circunstancias, y son muy distintas entre si. En este libro encontraras sin trabajo todo aquello sustancial y conducente en esta materia de cabreus, y que es lo que únicamente se desea saber, porque lo general, que es lo que llena el papel de cada instrumento y que es indispensable en cada uno de ellos se da en este libro por asentado en ellos, y como cosa que no pertenece al conocimiento del terreno, que es el objeto principal de este compendio de instrumentos. Si pretendieses saber mas de lo que aquí se menciona, y mirar el original de cada confesante, tienes expedito el medio fácil i vrebbe, solo con mirar el Plech, o Libro, que en cada cabreu se menciona, y buscarle el número que se cita antes del nombre del confesante, buscándole por el, sin detenerte en el original, que corresponde. En quanto al conocimiento de los terrenos, y el de los censos, agrarios y tascas con que contribuyen, no encontraras en los originales mas ni menos que lo que en este libro allaras, se ha procurado la vvedad, y la claridad, de modo que aunque no se mencione todo, se pueda entender todo a un solo golpe de vista. Por esta circunstancia pasa escusar la repetición que es común e idéntica en todas partes, se usan las iniciales solas de las afrontaciones para que sin leer entiendas lo que ellas dicen solo con verlas, que el o que vasta. Con solo ver esta letra “O” entenderás “Oriente”, con solo mirar esta “M”, entenderás “Mediodía”, con la “P” “Poniente”, y esta letra “C” entendida, dirás interiormente “Cierzo”; y esto sin modestia, y sin detenerte para vuscar la afrontación que quieras, porque dichas iniciales se ponen al margen para que a todas ellas las puedas ver en un golpe de vista, y cojas la que vuscas. Te advierto que después de este primer Cabreu del año 1373 y 1379 allaras algunos prenotandos que son muy sustanciales para la inteligencia de los cabreus, y de los censos que en ellos se mencionan. Por ningún capítulo dexes de enterarte de ellos; porque podrás errar de lo contrario, o formarte muchas dudas sin fundamento, teniéndotelo advertido.”

A principis de l'any 1996, arrel d'una visita efectuada pel responsable d'aquest servei d'arxiu municipal a les dependències de l'arxiu capitular, i després de les explicacions realitzades per mossèn Gabriel Roura, canonge responsable de l'arxiu capitular, es va

proposar a l'Ajuntament que es fes càrrec de la microfilmació i la digitalització dels llibres de capbreus d'aquest fons documental.

Atesa la bona predisposició del capítol de la Catedral, l'Ajuntament va voler aprofitar aquesta oportunitat i va aprovar la partida pressupostària necessària per encarregar aquest treball.

En una primera fase es va decidir microfilm i digitalitzar els 4 llibres de capbreus de la Pabordia del Mes de Novembre:

- El primer correspon al capbreu de Lloret de l'any 1317 (text original en llatí).
- El segon llibre de capbreus es recopilació feta pel canonge Campillo al finals del segle XVIII i que inclou els capbreus del 1314 al 1603 als termes de Sant Dalmai, Brunyola, Aiguaviva, Franciac, Salitja... que també formaven part de la Pabordia del mes de Novembre.
- El tercer llibre també és una recopilació de capbreus realitzada pel canonge Campillo però, en aquest cas, compren des del 1373 al 1603 i únicament tracta del enfiteutes que tenia al terme de Lloret.
- El quart llibre, és un capbreu de l'any 1603, amb textos originals del enfiteutes de Lloret, que fou realitzat pel notari i rector de la parròquia de Lloret, Jaume Felip Gibert.

El procés de microfilmació i digitalització es va atorgar a l'empresa de Barcelona, PROCO, S.A. pel preu de 165.200 pts. (992 €). La lectura de la còpia digital s'havia de fer a través del programa "Mini File" que, per causes de modificacions del sistema del Windows (en passà del 98 al 2000), va ser necessari una readaptació i instal·lació d'un nou programa "Mini Doc".

El dia 20 de novembre de 1996 es va fer un acte de presentació públic on es va fer entrega d'una còpia a mossèn Gabriel Roura, responsable de l'arxiu capitular, i una altra còpia al responsable d'aquest servei d'arxiu municipal.

Actualment, doncs, en aquest servei d'arxiu es pot consultar en microfilm o en fitxer digital, la documentació que relacionada al final d'aquest document.

Dades sobre l'ingrés

Les còpies microfilmades i digitalitzades van ingressar en aquest servei d'arxiu el 20 de novembre de 1996, van ser fetes per l'empresa PROCO, S.A.

Abast i contingut informatius

Les còpies abracen un període que va des del s. XIV al s. XVIII.

Es van copiar, únicament, els llibres de capbreus.

Avaluació, tria i eliminació

Incrementes

La documentació original es conserva a l'arxiu capitular de la Catedral de Girona.

Sistemes d'organització

En aquest servei d'arxiu només disposem de la còpia en microfítxa i en fitxer digital.

Condicions d'accés

La informació d'aquest fons documental és d'accés públic.

Condicions de reproducció

Les reproduccions es poden fer a través de la consulta dels fitxers digitals.

Llengua i escriptura

Llatí, català i castellà.

Característiques físiques i requeriments tècnics (Conservació)

Les microfítxes es conserven al dipòsit d'imatges i d'audiovisuals.
Els CD es troben a la sala de consulta.

Instruments de descripció

Hi ha un inventari, en suport paper, que es troba disponible a la biblioteca auxiliar de l'arxiu. Tanmateix, l'inventari també es pot consultar a través d'una base de dades informàtica.

Existència i localització dels originals

La documentació original es conserva a l'arxiu capitular de la Catedral de Girona.

Existència i localització de còpies

Hi ha una altra còpia en microfítxa i en fitxers digitals a l'arxiu capitular de la Catedral de Girona.

Unitats de descripció relacionades

Bibliografia

DOMÈNECH MONER, Joan. Lloret de Mar. Ed. Diputació de Girona/Caixa de Girona. 1992.

ROURA i GÜIBAS, Gabriel. Vescomtes, barons i canonges: els senyors del terme i castell de Lloret. Inèdit. Curs d'història local. 1996.

ZUCCHITELLO, Mario. "Jurisdiccions compartides: Tossa i Lloret" dins Quaderns de la Selva, núm. 13. Santa Coloma de Farners. Centre d'Estudis Selvatans. 2001.

Notes

Autoria i fonts

Joaquim Daban i Massana.

Regles i convencions

Data(es) de la (es) descripció(ns)

Juny 1997

QUADRE DE CLASSIFICACIÓ.

404.- PABORDIA DEL MES DE NOVEMBRE.

404.1.- CAPBREU DE LLORET: 1317.

404.2.- CAPBREUS D'ESTANYOL,
BRUNYOLA, SANT DALMAI,
SALITJA, AIGUAVIVA I FRANCIAC:
1314 – 1603.

404.3.- CAPBREUS DE LLORET: 1373 -
1603.

404.4.- CAPBREU DE LLORET: 1603.

Inventari del fons

404 Pabordia del mes de novembre

Inventari del Servei d'Arxiu Municipal de Lloret de Mar

SIG.SIST 404.1.

FONS RELIGIOSOS: PABORDIA DEL MES DE NOVEMBRE

SECCIÓ CAPBREU DE LLORET - 1317

ASSUMPTE

DATA

SIG. TOP

Capbreu de
Lloret.
. Text original.

1317

CD.3.1

Inventari del Servei d'Arxiu Municipal de Lloret de Mar

SIG.SIST	404.2.
FONS	RELIGIOSOS: PABORDIA DEL MES DE NOVEMBRE
SECCIÓ	CAPBREUS D'ESTANYOL, BRUNYOLA, SANT DALMAI, SALITJA, FRANCIAC I AIGUAVIVA. - 1314 -1603

ASSUMPTE	DATA	SIG. TOP
<p>Capbreu [Assentaments]</p> <p>Cabreu ante el Notario de Bruñola, Berenguer Mas Vidal, perteneciente al dominio directo que tiene la Pavª [pabordia] de Novbre. [Noviembre] del Aseo de Gerona en las Parroq. de Estanyol, Sn. Dalmay, Salitja, Ayguaviva y Fransia. Plech 3 del año 1314 y 1318.. Transcripció dels documents originals</p>	1314 - 1318	CD.3.4
<p>Capbreu [Index]</p> <p>Indice del Cabreu del año 1314 y 1318 respective de los Alodios que tiene la pabordia de Noviembre en los lugares de Estanyol, Sn Dalmay, Salitja, Fransia y Aiguaviva. Plech 3º. Transcripció dels documents originals realitzada pel Canonge Campillo a finals del s. XVIII.</p>	1314 - 1318	CD.3.139
<p>Capbreu [Introducció]</p> <p>Especulo sacado a luz de los originales instrumentos del archivo de la catedral por el señor Canonigo Campillo. Transcripció dels documents originals realitzada pel Canonge Campillo a finals del s. XVIII.</p>	1314 - 1318	CD.3.1
<p>Capbreu [Introducció].</p> <p>Nota varios instrumentos antiguos que se otorgaron en distitos tiempos y constan en el archivo entre los pergaminos custodiados en el calax de la Pabordia, pertenecientes a los dichos pueblos de Estanyol, Salitja, y Sn. Dalmay, y se ponen aqui segun su orden, empezando por el Plech 1º. Transcripció dels documents originals realitzada pel Canonge Campillo a finals del s. XVIII.</p>	1373-1603	CD.3.143
<p>Capbreu [Assentaments].</p> <p>Plech 5.</p> <p>Cabreu de los citados lugares de Estañol, Sn Dalmay, Aiguaviva, Bruñola y Salitja. Ante el Notario de Gerona Pedro de Ponte del año 1377. Transcripció dels documents originals realitzada pel Canonge Campillo a finals del s. XVIII.</p>	1377	CD.3.30
<p>Capbreu [Index]</p> <p>Indice del Cabreu del año 1377. Plech 5. Transcripció dels documents originals realitzada pel Canonge Campillo a finals del s. XVIII.</p>	1377	CD.3.140
<p>Capbreu [Assentaments].</p> <p>Cabreu Plech 7 de St. Dalmay, Estañol, Aiguaviva y Franciach al año 1551 ante Gaspar Barrot. Notario. Transcripció dels documents originals realitzada pel Canonge Campillo a finals del s. XVIII.</p>	1551	CD.3.63
<p>Capbreu [Index]</p> <p>Indice del Cabreu del año de 1551. Plech 7. Transcripció dels documents originals realitzada pel Canonge Campillo a finals del s. XVIII.</p>	1551	CD.3.141
<p>Capbreu [Assentaments].</p> <p>Cabreu Plech 8 de Salitja, Sn Dalmay, Estañol, Aiguaviva y Fransiach, ante Miguel Mascort, Notario de Gerona, del año 1626.. Transcripció dels documents originals realitzada pel Canonge Campillo a finals del s. XVIII.</p>	1626	CD.3.93

Inventari del Servei d'Arxiu Municipal de Lloret de Mar

SIG.SIST	404.2.
FONS	RELIGIOSOS: PABORDIA DEL MES DE NOVEMBRE
SECCIÓ	CAPBREUS D'ESTANYOL, BRUNYOLA, SANT DALMAI, SALITJA, FRANCIAC I AIGUAVIVA. - 1314 -1603

ASSUMPTE	DATA	SIG. TOP
<p>Capbreu [Index]</p> <p>-</p> <p>Cavreu del año 1626. Plech 8. Transcripció dels documents originals realitzada pel Canonge Campillo a finals del s. XVIII.</p>	1626	CD.3.142
<p>Capbreu [Assentaments].</p> <p>Cavreu del año 1758 ante Gislano Martorel Notario de Gerona, por lo perteneciente a los dominios directos que tiene la pabordia del Mes de Noviembre de la Catedral de Gerona en Estanyol, Sn. Dalmay, Aiguaviva, Fransiach y Salitja. Plech 9.. Transcripció dels documents originals realitzada pel Canonge Campillo a finals del s. XVIII.</p>	1758	CD.3.118
<p>Capbreu [Index]</p> <p>-</p> <p>Cavreu del año de 1758. Plech 9. Transcripció dels documents originals realitzada pel Canonge Campillo a finals del s. XVIII.</p>	1758	CD.3.142

Inventari del Servei d'Arxiu Municipal de Lloret de Mar

SIG.SIST	404.3.
FONS	RELIGIOSOS: PABORDIA DEL MES DE NOVEMBRE
SECCIÓ	CAPBREUS DE LLORET - 1373 - 1603

ASSUMPTE	DATA	SIG. TOP
<p>Capbreu [Assentaments]. Cavreu del año 1373 de Lloret por Pedro Serra, Notario de Gerona. Transcripció dels documents originals realitzada pel Canonge Campillo a finals del s. XVIII.</p>	1373	CD.3.4
<p>Capbreu [Index]. Indice del cavreu del año 1373 actuado por el Notario Pedro Serra de Gerona en la villa de Lloret. Transcripció dels documents originals realitzada pel Canonge Campillo a finals del s. XVIII.</p>	1373	CD.3.563
<p>Capbreu [Introducció]. Cavreu de Lloret. Tomo primero. Sacado a la luz de los originales del Archivo de la Catedral, por el señor canonigo Campillo. Transcripció dels documents originals realitzada pel Canonge Campillo a finals del s. XVIII.</p>	1373 - 1603	CD.3.1
<p>Capbreu [Assentaments]. Cavreu de Lloret del año 1379 ante el notario de Gerona Pedro Pont, en Lloret. Transcripció dels documents originals realitzada pel Canonge Campillo a finals del s. XVIII.</p>	1379	CD.3.95
<p>Capbreu [Index]. Indice del Cabreu de Lloret del año 1379 actuado en Lloret por Pedro Ponte Notario de Gerona.. Transcripció dels documents originals realitzada pel Canonge Campillo a finals del s. XVIII.</p>	1379	CD.3.564
<p>Capbreu [Index]. Indice al año 1394. Transcripció dels documents originals realitzada pel Canonge Campillo a finals del s. XVIII.</p>	1394	CD.3.564
<p>Capbreu [Assentaments i anotacions]. Cabreu del año 1576. Libro o Plech 11 [Anotacions de Prenotando]. Transcripció dels documents originals realitzada pel Canonge Campillo a finals del s. XVIII.</p>	1576	CD.3.151
<p>Capbreu [Index]. Libre: Plech 11. año 1576. Indice del Cabreu del año 1576 actuado en Lloret ante Miguel Pagues Pro. Rector y notario de la misma villa de Lloret.. Transcripció dels documents originals realitzada pel Canonge Campillo a finals del s. XVIII.</p>	1576	CD.3.565
<p>Capbreu [Assentaments]. Cavreu de la pabordia del mes de noviembre vulgo de Lloret del Aseo de Gerona ante Jayme Felipe Gibert, rector y público notario de la dicha villa de Lloret en el año 1603. Transcripció dels documents originals realitzada pel Canonge Campillo a finals del s. XVIII.</p>	1603	CD.3.334

Inventari del Servei d'Arxiu Municipal de Lloret de Mar

SIG.SIST	404.3.
FONS	RELIGIOSOS: PABORDIA DEL MES DE NOVEMBRE
SECCIÓ	CAPBREUS DE LLORET - 1373 - 1603

ASSUMPTE	DATA	SIG. TOP
<p>Capbreu [Index]. Libre Plech 12. Año 1603 Indice de los Amphiteotas del Cabreu del año 1603, actuado en la villa de Lloret por Felipe Givert, rector y notario de la misma.. Transcripció dels documents originals realitzada pel Canonge Campillo a finals del s. XVIII.</p>	1603	CD.3.569
<p>Capbreu [Assentaments]. Cabreu de Lloret del año 1730. Transcripció dels documents originals realitzada pel Canonge Campillo a finals del s. XVIII.</p>	1730	CD.3.547
<p>Capbreu [Index]. Cavreu del año 1730. Ante Juan Casellas Notario de Lloret. Transcripció dels documents originals realitzada pel Canonge Campillo a finals del s. XVIII.</p>	1730	CD.3.573
<p>Capbreu [Plànol del terme de Lloret]. . Transcripció dels documents originals realitzada pel Canonge Campillo a finals del s. XVIII.</p>	ca. 1730	CD.3.574

Inventari del Servei d'Arxiu Municipal de Lloret de Mar

SIG.SIST	404.4.
FONS	RELIGIOSOS: PABORDIA DEL MES DE NOVEMBRE
SECCIÓ	CAPBREUS DE LLORET - 1603

ASSUMPTE	DATA	SIG. TOP
<p>Capbreu [Index]. Rubrica Empiteoticorum capibrevio contentorum. Text original de Jaume Felip Gibert.</p>	1603	CD.3.2
<p>Capbreu [Introducció i assentaments]. Capibrevium Prepositure mensis novembris nuncupae de Lloret. . Text original de Jaume Felip Gibert.</p>	1603	CD.3.13
<p>Capbreu [Presentació]. Copia autentica caput breve Prepositura de Loreto Sedis Gerunda. Proposito Ills. et Adm. R. Henrrico Terça et Domº de Loreto. Sba. en Not. Ven. Jacobo Philip Gibert Rectore Echla. de Loreto et eo nomine Domº utili et propietario Notº et Scrº Public. Villa et Termini Castri de Loreto. Anno 1603. Text original de Jaume Felip Gibert.</p>	1603	CD.3.1
<p>Capbreu [Assentaments]. . Text original de Jaume Felip Gibert.</p>	1603 - 1604	CD.4.
<p>Capbreu [Assentaments]. . Text original de Jaume Felip Gibert.</p>	1604	CD.5.